

ZESPÓŁ NOWYCH OBIEKTÓW DYDAKTYCZNYCH WYRAZEM OBECNEGO I PODSTAWĄ DALSZEGO, WSZECHSTRONNEGO ROZWOJU UCZELNI

OSTATNIE WYDAWNICTWO JUBILEUSZOWE Z OKAZJI 15-lecia Uczelni zapowiadało w 1965 r. podjęcie w następnych latach prac związanych z budową nowego kompleksu gmachów Szkoły, zlokalizowanych w zachodnim rejonie Krakowa. Dzisiaj — uroczystości swego 25-lecia Wyższa Szkoła Pedagogiczna obchodzi w nowych pomieszczeniach — w pięknym, obszernym zespole budynków przy ul. Smoluchowskiego 1. Obiekty te — przejmowane sukcesywnie do użytkowania począwszy od września 1968 r., w części zaś znajdujące się nadal w budowie — stanowią niejako zewnętrzny wyraz dynamicznego procesu rozwoju Uczelni. Zapewniają one także materialne warunki dla dalszego doskonalenia pracy dydaktycznej oraz rozwijania i pogłębiania działalności naukowo-badawczej zespołu pracowników Szkoły.

Pulsujące mocnym tętnem codziennego życia nowe gmachy Uczelni stanowią równocześnie widoczny dowód wszechstronnej opieki, jaką Polska Ludowa otacza wszystkie szczeble szkolnictwa, zapewniając warunki dla rzeczywistej powszechności nauczania oraz dbając o stworzenie odpowiedniej, nowoczesnej bazy dla kształcenia kadr nauczycielskich.

Przygotowując się obecnie do zagospodarowania trzeciego, zachodniego skrzydła budynku, które znajduje się w fazie robót wykończeniowych — warto przypomnieć pokrótce historię starań o podjęcie tej, o zasadniczym znaczeniu dla Szkoły, budowy oraz omówić kolejne etapy jej realizacji.

Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie objęła budynek przy ul. Straszewskiego 22, w którym w okresie międzywojennym mieściło się Państwowe Pedagogium oraz szkoła ćwiczeń. W budynku tym, o łącznej kubaturze 2.757 m³, mieściło się 12 sal wykładowych, 6 pomieszczeń dla zakładów i katedr, kilka lokali dla administracji Szkoły oraz 2 pokoje biblioteki uczelnianej, obejmującej ok. 4 tys. woluminów. W roku akademickim 1946/47 trzy roczniki studentów na pięciu kierunkach studiów liczyły łącznie 211 osób, a pracę naukową podjęto w ramach czterech zakładów.

W związku z dynamicznym jej rozwojem, w połowie lat 50-ych Uczelnia

uzyskała dalsze pomieszczenia na cele dydaktyczne. Stanowiły je budynek szkolny przy ul. Podbrzezie 3, obejmujący 17 pomieszczeń o kubaturze 2.556 m³ (dla kierunków: biologii, filologii polskiej i filologii rosyjskiej oraz dla Studium Wychowania Fizycznego), a także drugie piętro w zabytkowym obiekcie przy Rynku Głównym 34, o 8 pomieszczeniach i kubaturze 599 m³ (dla kierunku geografii). Uzyskane pomieszczenia nie zabezpieczyły jednak potrzeb Szkoły, wynikających z dalszego jej rozwoju. W roku akademickim 1958/59 liczba studentów studiów stacjonarnych wzrosła już bowiem do 827, a studiów dla pracujących — do 1.011. Ilość lat studiów zwiększono początkowo do czterech, a następnie do pięciu, a ilość kierunków — do siedmiu. W tym też czasie działało już w ramach Uczelni 18 katedr, 19 zakładów i 3 wyodrębnione studia, zatrudniając łącznie 219 pracowników. Równocześnie księgozbiór biblioteki szkolnej powiększył się do 84,8 tys. tomów.

Spowodowało to niezwykle trudną sytuację lokalową Uczelni; ogromną ciasnotę pomieszczeń dydaktycznych, w których zajęcia odbywały się od wczesnych godzin rannych — do późnego wieczora, przy czym studenci pozbawieni byli jakiegokolwiek powierzchni rekreacyjnej. Zakłady i katedry mieściły się — wraz ze swoimi zbiorami i bibliotekami — w pojedynczych, niewielkich pokojach, a szereg jednostek i organizacji społecznych nie posiadało żadnych pomieszczeń.

W tej sytuacji ówczesne władze Uczelni — z Rektorem prof. dr W. Danikiem na czele — podjęły w maju 1958 r. starania o ustalenie przez Prezydium Rady Narodowej m. Krakowa stosownej lokalizacji pod budowę kompleksu gmachów Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Tylko nowy zespół obiektów, o odpowiedniej kubaturze i nowoczesnych rozwiązaniach funkcjonalnych, mógł bowiem stworzyć niezbędne warunki dla prawidłowej działalności oraz zakładanego, dalszego rozwoju Szkoły.

Władze administracyjne miasta — uznając szczególnie trudną sytuację lokalową WSP — przyznały Uczelni teren o powierzchni ok. 10 tys. m², dogodnie usytuowany w obrębie dzielnicy Zwierzyniec, w niedalekiej odległości od zespołu gmachów innych szkół wyższych oraz domów studenckich. Dokument lokalizacji szczegółowej wystawiony został przez Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury w dniu 13 czerwca 1960 r. na teren położony pomiędzy ulicami: Bronowicką, Smoluchowskiego (Podchorążych), Chmiela i Warmińską. Ostateczne załatwienie lokalizacji budynków Uczelni poprzedziły jednak wielomiesięczne starania Rektora oraz kierownictwa organizacji politycznych Szkoły, o zatwierdzenie przez Ministerstwo Oświaty zamierzeń związanych z budową nowych obiektów WSP. W staraniach tych życzliwą pomoc i zrozumienie uzasadnionych potrzeb Uczelni wykazały wielokrotnie Komitet Wojewódzki PZPR w Krakowie oraz Prezydium Rady Narodowej m. Krakowa.

Ostateczną decyzję, zatwierdzającą koncepcję budowy gmachu WSP

w Krakowie, podjęło Ministerstwo Oświaty w dniu 27 marca 1959 r., co umożliwiło przystąpienie do związanych z przygotowaniem inwestycji prac projektowych. Opracowanie założeń projektowych nowego zespołu obiektów Uczelni, obejmującego — obok gmachu obliczonego na ok. 1000 studentów — 2 domy akademickie po 400 miejsc oraz budynek mieszkalny dla pracowników naukowych, powierzono mgr inż. arch. S. Juszczykowi. Jest to jeden z najbardziej znanych i doświadczonych twórców architektury współczesnego Krakowa, autor m. in. projektu gmachu Wyższej Szkoły Rolniczej przy Al. Mickiewicza oraz innych obiektów wzniesionych z okazji jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W pracach związanych z ustaleniem programu nowych obiektów Uczelni brało udział liczne grono pracowników, reprezentujących wszystkie wydziały i kierunki studiów. Każda jednostka organizacyjna Szkoły zgłaszała swoje postulaty i uwagi, stanowiące wytyczne dla prac projektowych. W ich wyniku Komisja Oceny Projektów Inwestycyjnych Ministerstwa Oświaty zatwierdziła w dniu 23 czerwca 1959 r. założenia projektowe budowy WSP w Krakowie, obejmujące gmach Uczelni dla 1300 studentów — o kubaturze 61 tys. m³ oraz dom akademicki na 800 miejsc — o kubaturze 48 tys. m³. Orientacyjny koszt całego powyższego przedsięwzięcia inwestycyjnego ustalono na 70 mln zł. Równocześnie postanowiono, że zajmowane przez Uczelnię budynki przy ul. Straszewskiego 22, Podbrzezie 3 i Grodzkiej 61 (ten ostatni użytkowany jako dom akademicki), zostaną przekazane na cele innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Zatwierdzony w 1959 r. program budowy kompleksu obiektów Uczelni ulegał w toku dalszych prac oraz w wyniku szeregu zmian w organizacji studiów pedagogicznych kilkakrotnym zmianom. Przedmiot kolejnych uściśleń stanowiły także wytyczne strukturalne i funkcjonalne w zakresie projektowania pomieszczeń dla poszczególnych jednostek organizacyjnych Szkoły, zgodnie z jej obecnym kształtem i potrzebami. Obok Władz WSP, a szczególnie dyr. S. Jędrzychowskiego, który był jednym z inspiratorów, a następnie realizatorów najbardziej oddanych idei budowy gmachów Uczelni — związane z tym prace koordynował Komitet Budowy. Na jego czele stał początkowo Prorektor prof. dr R. Mochnacki, a następnie st. wykładowca dr J. Jasiński. Poważną rolę w przygotowaniach do podjęcia budowy, a następnie w toku jej realizacji odegrał także Komitet Zakładowy PZPR z I sekretarzami dr J. Jarowieckim, a następnie doc. dr B. Faronem, a także powołana przez Komitet — Komisja Inwestycyjna, której przewodniczył od początku dr J. Jasiński.

Prace projektowe, związane z przygotowaniem budowy gmachów Uczelni, podjęło w 1960 r. Przedsiębiorstwo Projektowania Budownictwa Miejskiego „Miastoprojekt—Kraków“, w ramach pracowni prowadzonej początkowo przez mgr inż. arch. S. Spyta, a następnie przez mgr inż. arch. H. Machnika.

Generalnym projektantem zespołu obiektów WSP został wspomniany już mgr inż. arch. S. Juszczyk, który wykazał w ciągu szeregu lat bliskiej współpracy z Uczelnią wielkie oddanie, ofiarność i talent twórczy. Wyrazem uznania zasług i osiągnięć inż. Juszczyka, których efektem jest m. in. piękny budynek Wyższej Szkoły Pedagogicznej, było przyznanie mu przez Prezydium Rady Narodowej w 1970 r. Nagrody Artystycznej m. Krakowa.

Trwający szereg lat — na skutek trudności i skali tematu oraz wprowadzanych przez Ministerstwo Oświaty kolejnych zmian w programie budowy — proces projektowania architektonicznego został poprzedzony konkursem urbanistycznym na zabudowę przydzielonej Uczelni lokalizacji. Jej położenie, eksponowane w układzie przestrzennym miasta, wymagało bowiem wyboru najbardziej właściwej formy zabudowy—spośród szeregu projektów, zgłoszonych na konkurs Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, na zlecenie Uczelni. Do realizacji zakwalifikowano projekt, którego autorami byli znani krakowscy architekci: Barbara Perchał, Jerzy Plesner i Janusz Sierosławski.

W kolejnych opracowaniach projektowych z zatwierdzonego początkowo programu budowy Uczelni został wyodrębniony budynek mieszkalny dla pracowników naukowych, który zrealizowano już wcześniej na osiedlu Olsza II. Z terenu lokalizacji przy ul. Smoluchowskiego wyłączono także domy akademickie, które ostatecznie objęto ogólnym programem budowy międzyuczelnianego Miasteczka Studenckiego im. 20-lecia PRL, wybudowanego w rejonie ulic Piastowskiej i Reymonta.

W wyniku powyższych zmian zaktualizowane założenia projektowe na budowę obiektów dydaktycznych WSP zostały zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty w dniu 27 I 1961 r., a kompleksowy projekt wstępny — w dniu 25 IV 1962 r. Zgodnie z podpisaną z „Miastoprojektem“ umową ukończenie dokumentacji technicznej miało nastąpić w terminie do dnia 31 XII 1962 r., a rozpoczęcie budowy zaplanowano na 1963 rok. W związku z tym, na skutek uciążliwych zabiegów ze strony Uczelni, Ministerstwo Oświaty włączyło do planu inwestycyjnego na rok 1963 nakłady w wysokości 5,5 mln zł — z przeznaczeniem na podjęcie realizacji pierwszego etapu budowy gmachu Szkoły. Pozwoliło to na zakończenie większości prac związanych z przygotowaniem omawianej inwestycji, czego wyrazem było złożenie kompletu obowiązujących dokumentów do finansującego budowę Banku Inwestycyjnego. Równocześnie Władze Uczelni zawarły umowę z Dyрекcją Inwestycji Miejskich III (ówczesną Dyрекcją Budowy Osiedli Robotniczych) o przejęcie w trybie powierniczym zastępstwa inwestycyjnego, związanego z nadzorem nad robotami budowlano-montażowymi. Uczelnia nie posiada bowiem własnej służby inwestycyjnej, a nieliczni pracownicy pionu technicznego, mimo dużego poświęcenia sprawie budowy zespołu gmachów Szkoły, nie mogli podjąć wielu związanych z tym trudnych i odpowiedzialnych

obowiązków. Równocześnie w 1962 roku przeprowadzono postępowanie wywłaszczeniowe, w wyniku czego przejęty został na własność WSP wyznaczony teren lokalizacji wraz ze znajdującymi się na nim, przewidzianymi do wyburzenia obiektami.

Po wykonaniu wszystkich, skomplikowanych oraz wymagających wielu starań i wysiłków przygotowań do rozpoczęcia budowy — Władze Uczelni zostały zaskoczone niespodziewaną decyzją resortu z m-ca lipca 1962 r., cofającą przyznane na 1963 r. nakłady inwestycyjne i przesuwającą realizację całego przedsięwzięcia na okres lat 1966—1969. Decyzja powyższa została podjęta na skutek trudnej sytuacji gospodarczej kraju, co wymagało wydatnego ograniczenia ustalonego na pięciolecie 1961—1965 programu inwestycyjnego.

Pogarszająca się z roku na rok, w miarę zwiększania się liczby roczników studenckich oraz uruchamiania nowych kierunków i specjalizacji w programach nauczania sytuacja, skłoniła Władze Uczelni do rozpoczęcia kolejnych starań w Ministerstwie Oświaty, zmierzających do częściowego cofnięcia powyższej, niezwykle bolesnej dla Szkoły decyzji. W ich wyniku budowa WSP została ponownie włączona do planu inwestycyjnego resortu na 1964 rok, przy czym na lata 1964—1965 ustalono na jej realizację nakłady w wysokości 19,4 mln zł. Jednakże i ta decyzja została następnie cofnięta i w miesiącu grudniu 1964 r. Ministerstwo ostatecznie przesunęło termin rozpoczęcia budowy na rok 1966.

Na skutek kolejnych zmian programowych, dokonanych w tym czasie przez resort, nastąpiła konieczność ponownego zaktualizowania przygotowanej uprzednio dokumentacji projektowo-kosztorysowej. W rezultacie podjętych przez Uczelnię prac Ministerstwo zatwierdziło nową wersję założeń projektowych na budowę gmachu Szkoły w dniu 12 I 1965 r., a zaktualizowany projekt wstępny w dniach 29—30 IV 1965 r. Przepracowanie dokumentacji wymagało dokonania ponownego jej uzgodnienia ze wszystkimi zainteresowanymi władzami oraz poczynienia stosownych przygotowań, od których uzależnione było włączenie omawianej inwestycji do planu na 1966 r.

Na tej podstawie resort zabezpieczył na rozpoczęcie pierwszego etapu budowy w 1966 r. nakłady w wysokości 7,5 mln zł (przy poniesionych już uprzednio kosztach w łącznej kwocie 4,8 mln zł). Jednakże i tym razem rozpoczęcie budowy natrafiło na poważne trudności, związane z jednej strony z brakiem dostatecznej wysokości środków w planie Ministerstwa Oświaty (na skutek rozpoczęcia równoczesnej budowy szeregu obiektów dla innych uczelni zapreliminowane uprzednio nakłady zostały zablokowane), z drugiej zaś z zaistnieniem opóźnień w przeprojektowaniu pewnych rozwiązań konstrukcyjnych i funkcjonalnych głównego gmachu Szkoły. W ostatecznym przewyciężeniu przeszkód związanych z wprowadzeniem budowy do Narodowego Planu Gospodarczego na 1966 r. dopomogły Uczelni władze poli-

tyczne i administracyjne miasta, poprzez interwencje podjęte u Prezesa Rady Ministrów i Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów. Delegacje Szkoły uzyskały także audiencje u przedstawicieli kierownictwa państwowego, przedstawiając katastrofalną sytuację lokalową krakowskiej WSP. Decyzją Premiera J. Cyrankiewicza z dnia 10 III 1966 r., nakłady w kwocie 3,0 mln zł, z przeznaczeniem na rozpoczęcie realizacji pierwszego etapu budowy gmachu Uczelni, zostały włączone do planu Ministerstwa Oświaty, przysądżając ostatecznie o podjęciu omawianej inwestycji.

Zatwierdzony do realizacji projekt głównego gmachu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie obejmuje obiekty o kubaturze 98.108 m³ oraz powierzchni użytkowej 22 803 m², a ponadto uzbrojenie terenu w podstawową sieć wodociągową i kanalizacyjną oraz energetyczną i jego zagospodarowanie na powierzchni 21 370 m². Łączna powierzchnia terenu obejmuje przy tym 2,7 ha, a program usługowy budynków dydaktycznych zaprogramowany został dla 2 080 studentów. Po korektach oszczędnościowych, dokonanych przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych Ministerstwa Oświaty, wartość kosztorysowa całego zamierzenia inwestycyjnego została zatwierdzona w dniu 2 II 1967 r. na kwotę 90 716 tys. zł, w tym obiekty podstawowe — 76 782 tys. zł (w cenach z 1969 r.).

Całe przedsięwzięcie inwestycyjne — w jego obecnym kształcie — podzielono na dwa zadania:

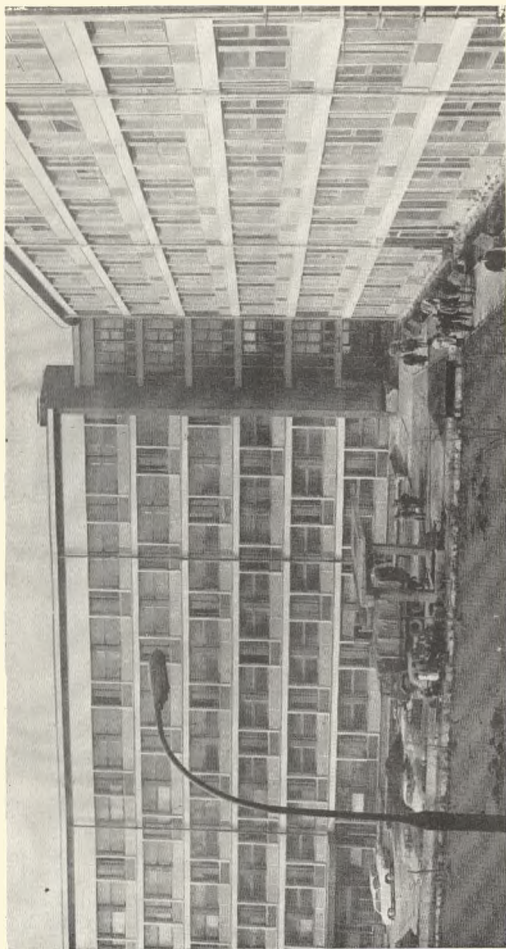
— pierwsze, obejmujące południowe skrzydło budynku głównego, które stanowiło wyodrębniony obiekt, możliwy do użytkowania w toku budowy dalszych części gmachu, oraz

— drugie, które tworzą skrzydło wschodnie i część środkowa budynku głównego (które tworzyć mogą także odrębny zespół) oraz skrzydło zachodnie, powiązane przelączką z pawilonem, mieszczącym bibliotekę główną oraz aulę.

Z poprzednio ustalonego programu został wyłączony wolno stojący pawilon Studium Wychowania Fizycznego — z salami gimnastycznymi i krytą pływalnią, który będzie realizowany w terminie późniejszym.

Pierwsze zadanie obejmuje kubaturę 22 957 m³ oraz powierzchnię użytkową 5 780 m², a koszt jego realizacji ustalono na 28 743 tys. zł (w tym obiekt podstawowy — 22 483, 7 tys. zł). Natomiast łączna kubatura obiektów wchodzących w zakres drugiego zadania wynosi 75 151 m³, a ich powierzchnia użytkowa — 17 023 m² (z czego na część środkową przypada kubatura 5 604 m³, a powierzchnia 1 686 m², na skrzydło wschodnie kubatura 17 720 m³, a powierzchnia 3 925 m², na skrzydło zachodnie kubatura 39 405 m³, a powierzchnia 8 022 m² oraz na aulę z biblioteką kubatura 15 422 m³, a powierzchnia 3 390 m²).

Łączna wartość kosztorysowa drugiego zadania wynosi 61 973 tys. zł, z czego na obiekty podstawowe przypada kwota 54 298,3 tys. zł.

Nowy budynek Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Elewacja południowo-wschodnia

Projekt głównego gmachu Uczelni przewiduje sześć kondygnacji nadziemnych, częściowo podpiwniczonych, przy czym w podziemiu skrzydła południowego umieszczono zbiorczą kotłownię. Część środkową oraz pawilon auli i biblioteki zaprojektowano w szkielecie żelbetowym — monolitycznym, a skrzydła budynku — w technologii prefabrykowanej, która umożliwi skrócenie cyklu realizacyjnego obiektu w oparciu o montaż na placu budowy gotowych elementów konstrukcyjnych i osłonowych. Budynek wyposażono w cztery dźwigi, w tym jeden towarowy oraz w pełny zakres instalacji i urządzeń, głównie dla kierunków technicznych oraz katedr fizyki i chemii. Podane wyżej wartości kosztorysowe obejmują przy tym zakup niezbędnego usprzętowania, w tym wielu nowoczesnych urządzeń i maszyn, zapewniających możliwość kształcenia młodzieży w zakresie nauk ścisłych i dyscyplin technicznych w oparciu o bogaty zestaw aparatury, odpowiadający współczesnemu poziomowi nauki.

Powołana uprzednio decyzja Prezesa Rady Ministrów dotyczyła — jak już wspomniano — rozpoczęcia budowy skrzydła południowego, które obejmowało pomieszczenia dla nowo utworzonych w ramach WSP kierunków mechanicznego, elektrycznego i wychowania technicznego oraz Katedry Fizyki. Jednostki powyższe nie posiadały bowiem w dotychczasowych budynkach Szkoły swoich lokali, ani też stałego wyposażenia, przy równocześnie szczególnie dużym zapotrzebowaniu resortu oświaty na absolwentów tych kierunków.

Na wykonawcę robót budowlano-montażowych, związanych z realizacją gmachu WSP, zostało wyznaczone jedno z najbardziej doświadczonych przedsiębiorstw budowlanych regionu — Krakowskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego „Zetbeem”. Położyło ono szczególne zasługi przy wzniesieniu szeregu monumentalnych, a równocześnie nowoczesnych budynków, wybudowanych w ramach przygotowań do uroczystości Jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także innych wyższych uczelni Krakowa. Kierownictwo tego przedsiębiorstwa spoczywa od momentu rozpoczęcia realizacji gmachu WSP w rękach dyrektorów: mgr inż. H. Preniera i mgr inż. E. Gieraszińskiego, którzy wykazali duże zrozumienie dla potrzeb Szkoły, wielokrotnie dając tego wyraz poprzez skracanie umownych terminów oddawania kolejnych etapów budowy. Sprawne prowadzenie samej budowy oraz troska o dobrą jakość wykonywanych robót jest zasługą prowadzącego od początku realizację gmachu Uczelni inż. E. Chramca.

Obok KPBM „Zetbeem” na budowie czynnych jest także szereg przedsiębiorstw specjalistycznych, jak np. Krakowskie Przedsiębiorstwo Instalacji Sanitarnych i Elektrycznych, kierowane przez dyr. mgr inż. J. Wojdyłę — odpowiedzialne za trudny odcinek instalowania urządzeń i montaż maszyn, Krakowski Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich z dyr. inż. W. Vog-

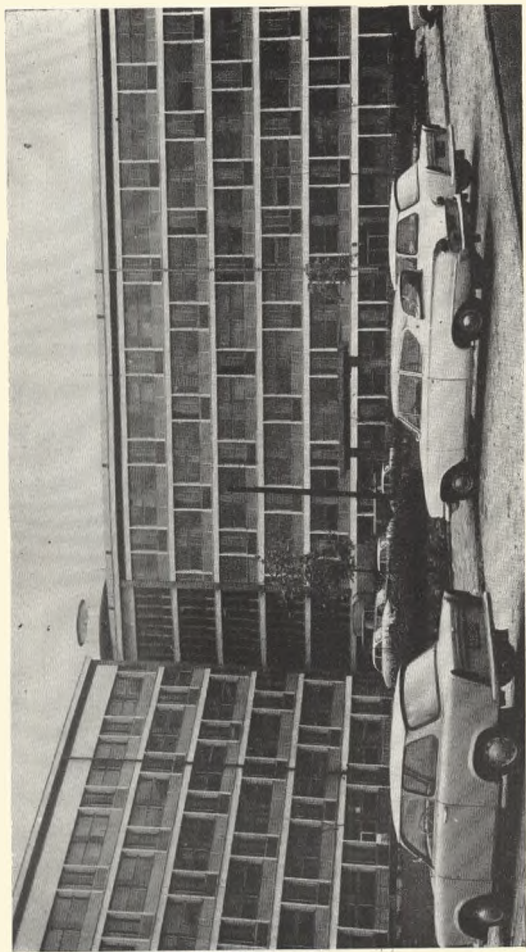
tem na czele, prowadzące prace związane z uzbrojeniem oraz porządkowaniem terenu i inne.

Formalne przekazanie wykonawcy placu budowy nastąpiło w dniu 1 IV 1966 r. Na miejscu przyszedł zespół gmachów Szkoły przy ul. Smoluchowskiego odbyła się wówczas skromna uroczystość, którą Władze Uczelni oraz aktyw organizacji politycznych i młodzieżowych pragnął uczcić tę, od dawna oczekiwaną chwilę. Z udziałem sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR — mgra A. Kozaneckiego, przedstawicieli władz miejskich, Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, pracowników naukowych i studentów — rozpoczęto prace związane z zagospodarowaniem terenu budowy. Natomiast do wykonywania wykopów pod południowe skrzydło przedsiębiorstwo budowlane przystąpiło w dniu 9 V 1966 r. Do końca tegoż roku wykonane zostały roboty związane z zabetonowaniem dwóch kondygnacji podziemnych skrzydła południowego (tzw. stan zerowy) o wartości 2 596 tys. zł, co stanowiło 84,4% przydzielonych w tym roku nakładów.

Od pierwszych dni budowy młodzież studencka deklarowała z zapałem gotowość wykonywania szeregu prac w zakresie niekwalifikowanej robocizny. Przykładowo w dniu 10 X 1966 r. na budowie pracowało 30 studentów I roku matematyki, 11 X — 36 osób z I roku kierunku elektrycznego, 12 X — 34 studentów I roku kierunku mechanicznego itd. Poważne zasługi w organizowaniu czynu społecznego studentów na budowie gmachu Uczelni przez cały okres jego realizacji ma aktyw organizacji młodzieżowych, a także kierownictwo Studium Wojskowego, którego kadra przepracowała wiele dni wraz ze szkolonymi studentami. Nierzadko na placu budowy można było spotkać także innych pracowników oraz przedstawicieli władz Uczelni. W ostatnich latach KPBM „Zetbeem” podpisał ze Szkołą umowę, przewidującą odbywanie na budowie przy ul. Smoluchowskiego praktyk robotniczych przez studentów Uczelni. W ten sposób młodzież WSP daje widoczny dowód przywiązania do macierzystej Szkoły, wkładając ofiarny wysiłek w budowę zespołu obiektów, z których sama będzie korzystać. Równocześnie najbardziej wyróżniający się w pracy społecznej na budowie studenci uzyskują nagrody i pochwały od władz Uczelni.

Bliska współpraca, która została nawiązana z załogą przedsiębiorstw budujących gmach Szkoły, znalazła swój wyraz m. in. w szeregu odbytych z przedstawicielami WSP spotkaniach oraz w udziale kierownictwa „Zetbeemu” i robotników w organizowanych przez Uczelnię uroczystościach.

Mimo poważnego zaangażowania ze strony wykonawcy oraz pomocy udzielanej przez Szkołę — realizacja pierwszego etapu budowy nie przebiegała bez trudności. W związku z tym w wielu wypadkach konieczne były różnego rodzaju interwencje, dotyczące wyposażenia budowy w odpowiedni sprzęt i materiały, zabezpieczenia podwykonawstwa dla robót specjalistycznych, uzupełniania pewnych elementów dokumentacji technicznej w ramach

Nowy budynek Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Skrzydło południowo-wschodnie

pełnionego przez PPBM „Miastoprojekt-Kraków“ nadzoru autorskiego, zamówień oraz zapewnienia dostaw wyposażenia i aparatury itp.

Jednakże w 1967 r. na budowie wykonane zostały roboty o wartości 8 325 tys. zł, w wyniku których zakończono montaż skrzydła południowego budynku, realizując tzw. stan surowy zamknięty. Umożliwiło to podjęcie w sezonie zimowym roku 1967/68 robót wykończeniowych, celem oddania tej części budynku do użytku przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego. Oznaczało to skrócenie przez wykonawcę umownego cyklu realizacyjnego o sześć miesięcy, co stanowiło wyraz obywatelskiej postawy i ofiarności załogi przedsiębiorstwa oraz zapewnienia sprawnej organizacji pracy, celem umożliwienia rozwiązania trudności lokalowych WSP w nowym roku szkolnym.

W ostatnich pracach związanych z uporządkowaniem wykończonego już budynku i jego otoczenia oraz z zagospodarowaniem i wyposażeniem pomieszczeń dydaktycznych, katedr i zakładów — szczególnie duży wkład wnieśli studenci i pracownicy Uczelni. Dotyczy to zwłaszcza gospodarzy skrzydła południowego — pracowników Katedry Fizyki, Matematyki i kierunków technicznych. Na okres przejściowy pomieszczenia w tej części budynku otrzymały także katedry kierunków historii i pedagogiki oraz organizacje młodzieżowe.

W pierwszych dniach października 1968 r. w uroczystości przekazania przez wykonawcę do użytku Uczelni ukończonego skrzydła południowego, wzięli udział liczni przedstawiciele władz politycznych i administracyjnych, z I sekretarzem KW PZPR i przewodniczącym Prezydium Rady Narodowej m. Krakowa na czele, reprezentanci Ministerstwa Oświaty, Związku Nauczycielstwa Polskiego, władze Uczelni, pracownicy i studenci. Bez przesady był to bowiem jeden z historycznych dni w 25-letnim okresie życia Szkoły.

Przedterminowe ukończenie pierwszego etapu budowy umożliwiło z kolei Kierownictwu WSP wystąpienie do resortu z wnioskiem o przyznanie w 1968 r. dodatkowych nakładów inwestycyjnych, celem rozpoczęcia realizacji części środkowej gmachu oraz skrzydła wschodniego. Dzięki pozytywnej decyzji Ministerstwa Oświaty, prace związane z podjęciem drugiego etapu budowy rozpoczęto w pierwszym kwartale 1968 r., osiągając na koniec roku przerób o wartości 5 331 tys. zł. Oznaczało to wykonanie części środkowej i skrzydła wschodniego w stanie surowym — zamkniętym, co umożliwiło przystąpienie w zimie do robót wykończeniowych. Mimo tego, iż umowny termin zakończenia tej części budynku przypadał na dzień 30 VI 1970 r. — KPBM „Zet-beem“ zobowiązało się na prośbę władz Uczelni do skrócenia cyklu jej realizacji z 30 na 21 miesięcy i do zakończenia robót w terminie do dnia 30 IX 1969 r.

Uzasadniała to trudna nadal sytuacja lokalowa Uczelni, związana m. in. z reorganizacją studiów pedagogicznych, w wyniku której powołano szereg nowych kierunków wyższych studiów zawodowych. Stworzyło to konieczność

przejściowego użytkowania przez WSP w latach 1967/68 (dla kierunków technicznych, historii, filologii rosyjskiej i pedagogiki) części zruderowanego budynku po VI Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Bohaterów Stalingradu 46/48. Na cele dydaktyczne kierunku matematyki użytkowany był także przez pewien okres czasu budynek dawnego domu akademickiego przy ul. Karmelickiej 41. Oddanie do użytku w miesiącu październiku 1969 r. części środkowej i skrzydła wschodniego umożliwiło zlikwidowanie tych prowizorycznie użytkowanych przez Uczelnię, a nieprzystosowanych do tego obiektów. W skrzydle wschodnim znalazły bowiem stałe pomieszczenie Studium Wojskowe, Instytut Pedagogiki, Międzywydziałowe Studium Nauk Społeczno-Politycznych, katedry kierunku historii oraz geografii. Pozwoliło to na przeniesienie do części pomieszczeń zwolnionych w skrzydle południowym Katedry Chemii oraz kierunku matematyki, a tym samym na zaadaptowanie na inne cele budynku przy ul. Karmelickiej 41. Przeniesienie się do nowego budynku kierunku geografii umożliwiło zwolnienie lokali przy Rynku Głównym 34. Natomiast przejęcie po byłym I Studium Nauczycielskim budynku przy ul. Krupniczej 48 — pozwoliło na umieszczenie tam filologii rosyjskiej i Studium Języków Obcych, a tym samym zwolnienie budynku przy ul. Bohaterów Stalingradu 46/48.

Uległy także poprawie warunki pracy Biblioteki Głównej, władz Uczelni oraz administracji, mieszczących się nadal w budynku przy ul. Straszewskiego 22, dzięki zwolnieniu części pomieszczeń przez przeniesione stąd jednostki.

Ostateczne rozwiązanie problemów lokalowych WSP przyniosło jednak dopiero zakończenie prac związanych z budową skrzydła zachodniego, które zostały rozpoczęte w 1969 r. Na koniec 1970 r. ta największa pod względem kubatury część głównego gmachu Uczelni stała już pod dachem, a w chwili obecnej prowadzone są w niej roboty wykończeniowe. Ich przebieg wskazuje na realną możliwość przejścia przez Szkołę w użytkowanie znacznej części znajdujących się tutaj pomieszczeń jeszcze przed rozpoczęciem nowego roku akad. 1971/72, a więc w terminie znacznie krótszym od ustalonego w umowie z wykonawcą. Znajdą tutaj odpowiednie pomieszczenia Rektorat i dziekanaty, organizacje polityczne i młodzieżowe oraz administracja Uczelni, co umożliwi częściowe opróżnienie wymagającego pilnie kapitalnego remontu i przebudowy budynku przy ul. Straszewskiego 22. W starym gmachu Szkoły pozostanie jedynie Biblioteka Główna — do czasu ukończenia dla niej powiązanego ze skrzydłem zachodnim dwukondygnacyjowego pawilonu, który pomieści także aulę Uczelni. Natomiast zwolniony budynek przy ul. Straszewskiego 22 zostanie w przyszłości przejęty — wg obecnych decyzji — przez Państwową Wyższą Szkołę Teatralną.

Do skrzydła zachodniego przeniósł się także Instytut Filologii Polskiej, zwalniając cały budynek przy ul. Podbrzezie 3 dla potrzeb Instytutu Biologii oraz Studium Wychowania Fizycznego. Ponadto w kończącej obecnie

części budynku znajdzie pomieszczenie części katedr usytuowanych obecnie w skrzydłach południowym i wschodnim, co umożliwi dalszą poprawę warunków lokalowych pozostającym tam kierunkom. Wykończana obecnie część budynku głównego obejmuje przy tym znaczną ilość sal wykładowych i seminaryjnych oraz szereg pomieszczeń, które obsługiwać będą cały gmach Szkoły (jak np. szatnie dla studentów i powierzchnie rekreacyjne). W tej części gmachu znajdzie się bowiem także główne wejście do całego kompleksu budynków, powiązanych ze sobą funkcjonalnie w jedną całość. Oznacza to, że zakończenie prac budowlanych i wykończeniowych skrzydła zachodniego stworzy dla wszystkich znajdujących się w gmachu przy ul. Smoluchowskiego 1 jednostek projektowane, odpowiadające ich potrzebom warunki pracy.

Do realizacji pozostanie jeszcze obecnie przylegający do skrzydła zachodniego dwukondygnacyjny pawilon, o interesującym kształcie architektonicznym. Pomieści on w podziemiu magazyny biblioteki uczelnianej, na parterze przestronne czytelnie książek i czasopism, a na I piętrze — amfiteatralnie rozwiązana aulę, zaprojektowaną na 500 osób. Rozpoczęcie prac budowlanych związanych z tą częścią budynku nastąpi jeszcze w roku bieżącym, a jej zakończenie przewidziane jest w 1973 r. Uporządkowanie i zagospodarowanie całego terenu lokalizacji Uczelni oraz wykończenie zrealizowanych budynków poprzez wykonanie estetycznie zaprojektowanej elewacji — zakończy zatwierdzony obecnie zakres robót budowlanych. Na ich realizację Ministerstwo Oświaty wydało już w okresie do końca 1970 r. kwotę 57 612 tys. zł, a nakłady inwestycyjne przydzielone Uczelni na rok bieżący wynoszą 14 851 tys. zł. Zamknięcie omawianego etapu prac wymagać będzie ponadto wyburzenia starej, w większości zruderowanej zabudowy mieszkalnej, znajdującej się od frontowej strony gmachu Szkoły przy ul. Bronowickiej, co będzie wymagać zabezpieczenia odpowiedniej ilości zastępczych mieszkań. Dopiero jednak wówczas zrealizowany zespół gmachów WSP zyska w pełni monumentalną, zgodną z planowanym układem urbanistycznym oprawę.

W dalszych zamierzeniach Uczelni znajduje się planowana już uprzednio realizacja wolno stojącego pawilonu Studium Wychowania Fizycznego — z pełnym zakresem pomieszczeń i wyposażeniem, niezbędnym dla podnoszenia sprawności fizycznej i zapewniającym młodzieży możliwość uprawiania różnych dyscyplin sportu.

Ponadto stosownej modernizacji wymagać będą użytkowane nadal przez Szkołę obiekty dydaktyczne przy ul. Podbrzezie 3 oraz przy ul. Krupniczej 48. Natomiast niezbędne zaplecze socjalno-mieszkaniowe dla zamiejscowej młodzieży akademickiej zyska Uczelnia w wyniku dalszej, planowanej rozbudowy Miasteczka Studenckiego przy ul. Piastowskiej, które — wraz z dwoma hotelami asystenckimi — liczyć ma 7 870 mieszkańców. Obok nowoczesnie rozwiązanych 2 i 3-osobowych pokoi mieszkalnych — studenci

uzyskają tutaj niezbędne wyposażenie usługowe w postaci stołówek, akademickiego ośrodka zdrowia z 50 łózkami dla chorych, domu socjalnego mieszczącego pomieszczenia rekreacyjne, sklepów oraz punktów usługowych. Pozwoli to na wyłączenie w przyszłości z użytkowania i przeznaczenie na inne cele kilku posiadanych obecnie przez Uczelnię domów akademickich, znajdujących się w starych i nie odpowiadających współczesnemu standardowi mieszkalnemu obiektach.

Realizacja wszystkich tych zamierzeń już w najbliższych latach stanowić będzie spełnienie gorących pragnień wielu roczników absolwentów i pracowników Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, którzy zachowują jeszcze żywo w pamięci trudne lata dotychczasowego rozwoju Uczelni. Będzie ona także odpowiadać aspiracjom społeczeństwa polskiego, widzącego w rozwoju oświaty i nauki najpewniejszą gwarancję dalszego, dynamicznego rozwoju naszej socjalistycznej Ojczyzny.